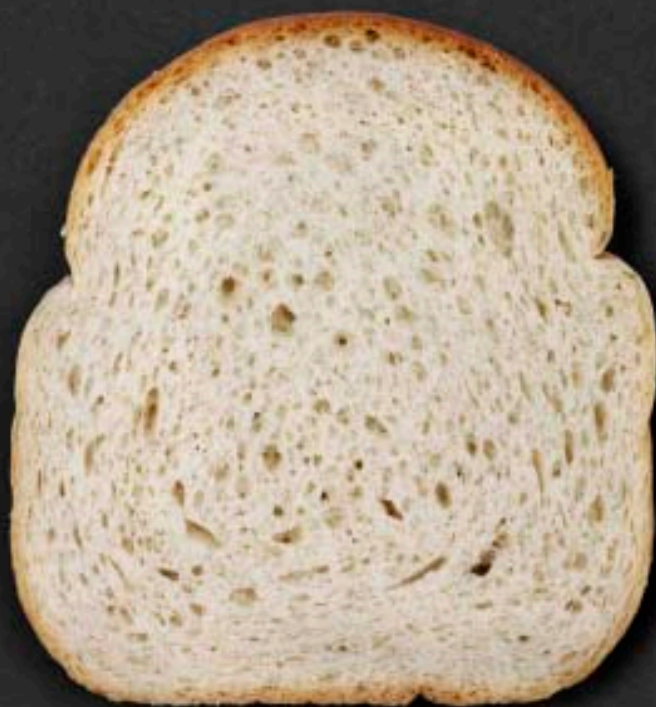

Fredagsmys.

12 sidor om fattiga barn i ett rikt land.

Sverige är ett rikt land

Trots det lever över 220 000 barn i fattigdom. Det beror ofta på att deras föräldrar saknar jobb eller arbetar deltid mot sin vilja. När sedan familjens inkomster inte räcker till i vardagen får barnen avstå från mycket av det som deras kompisar gör. Att gå på bio, träna fotboll eller följa med på skolresan blir en omöjlighet.

Barnfattigdomen ökar sedan ett par år tillbaka. Efter att ha minskat långsiktigt sedan krisen på 90-talet, ser vi nu ett allvarligt trendbrott. 10 000 fler barn levde i fattigdom under 2008 jämfört med året innan. Enligt tongivande forskare på området tyder allting på att barnfattigdomen kommer att fortsätta öka om ingenting görs.

Idag vet vi att barnfattigdom påverkar hälsa, utbildning, framtida arbetslöshet och till och med förväntad livslängd. Därigenom påverkar föräldrarnas ekonomiska situation direkt barnens möjlighet att få en bra uppväxt och en chans att förverkliga sina drömmar. Därför är barnfattigdom en politisk fråga som vi i Sverige inte längre kan blunda för. Hela landet förlorar på att alla barn inte får möjligheten att utvecklas efter sina förutsättningar.

Läs vidare så får du veta mer om barnfattigdom och om hur du kan hjälpa till att förpassa den till historien.

Fattigdom begränsar barns liv

Forskaren Anne Harju har ägnat sig åt frågan om barnfattigdom sedan 2003. Hon har också skrivit avhandlingen "Barns vardag med knapp ekonomi: En studie om barns erfarenheter och strategier".

Vad innebär barnfattigdom?

De barn jag har intervjuat pratar mycket om att de känner sig begränsade, både vad det gäller aktiviteter och vad det gäller att ha saker. I min avhandling visade jag att barn rör sig på många olika arenor: hemmet, bostadsområdet, skolan men också virtuella arenor och konsumtionsarenor. Och det är framför allt inom de två sista som det uppstår begränsningar.

En del barn kan inte följa med kompisarna och handla eller gå på bio. Många saknar också dator och har svårt att ta del av allt som händer i det virtuella rummet. Det är den typen av sociala interaktioner där det här blir tydligast: man kan inte göra det som de flesta andra barn och ungdomar kan göra.

Sedan kom andra saker fram, även om barnen inte pratade så mycket om dem: det kunde vara svårt att få mat på bordet i slutet av månaden, och vissa hade trasiga eller för små kläder. Sedan fanns det också några som tvingades flytta därför att de inte hade någon chans att få ett förstahandskontrakt.

Hur hanterar barnen den här situationen?

Man kan säga att de har två strategier: antingen anpassar de sig eller så försöker de förändra situationen. De yngre försöker oftast anpassa sig: de avstår från aktiviteter och försöker skydda

sina föräldrar genom att inte ens tala om för dem att saker pågår. De som gick på gymnasiet försökte ofta förändra sin situation genom att jobba och dra in pengar. Två av de tjejer jag intervjuade hoppade av skolan för att hjälpa sin mamma att försörja familjen.

Många provoceras av att man pratar om fattigdom i Sverige. Varför är det så?

Det är en bra fråga. Det finns en grupp äldre människor som jämför med hur det var när de var barn. De säger att "vi var också fattiga, men vi klarade oss". Det man måste komma ihåg är att det var ett annat samhälle då. De här barnen lever här och nu i den verklighet som är i dag. Jag tycker inte heller man kan jämföra med att leva i ett land där det inte finns mat för dagen. Det kanske vi vuxna kan göra, men barn tänker inte så.

Jag tänker ibland när jag hör vuxna som blir arga över den här diskussionen att "du kan tänka vad du vill, barnen känner ju så här". Barnen upplever saker på sitt sätt och det kan man som vuxen tycka är hur fel som helst, men det förändrar inte barnets egen upplevelse.

Vad får det här för effekter på samhället?

Det kan man fundera kring. Det är inte säkert att det går dåligt för alla de här barnen: de kan också bli initiativrika, kreativa och bra på att tänka ut sätt att ta sig fram. Men forskning visar att om man växer upp så här så påverkar det hälsan. Och i förlängningen – om det blir så att vissa har mycket och vissa har lite – så kan man fråga sig vad det innebär för relationer mellan ungdomarna.

Hårda fakta om barnfattigdom

Barnfamiljer räknas som fattiga enligt Rädda Barnens definition om de antingen har rätt till försörjningsstöd (det som ofta kallas socialbidrag) eller om de har så kallad låg inkomststandard, som baseras på vilka inkomster som krävs för att klara nödvändiga kostnader.

Under 2008 levde enligt Rädda Barnens definition 220 000 barn i Sverige i fattigdom – det vill säga 11,5 procent av alla barn. Det betyder att ungefär tre barn i varje klass är drabbade. *Källa: Rädda Barnen*

Antalet barn som lever i hushåll som får försörjningsstöd ökade från 125 813 år 2008 till 143 033 år 2010 enligt Socialstyrelsens årsstatistik. Det motsvarar en ökning med 14 procent.

Rädda Barnens mått är ett så kallat absolut mått. Absoluta mått säger dock ingenting om klyftorna och skillnaderna mellan människors villkor i samhället. För att mäta inkomstskillnaderna måste ett relativt mått användas.

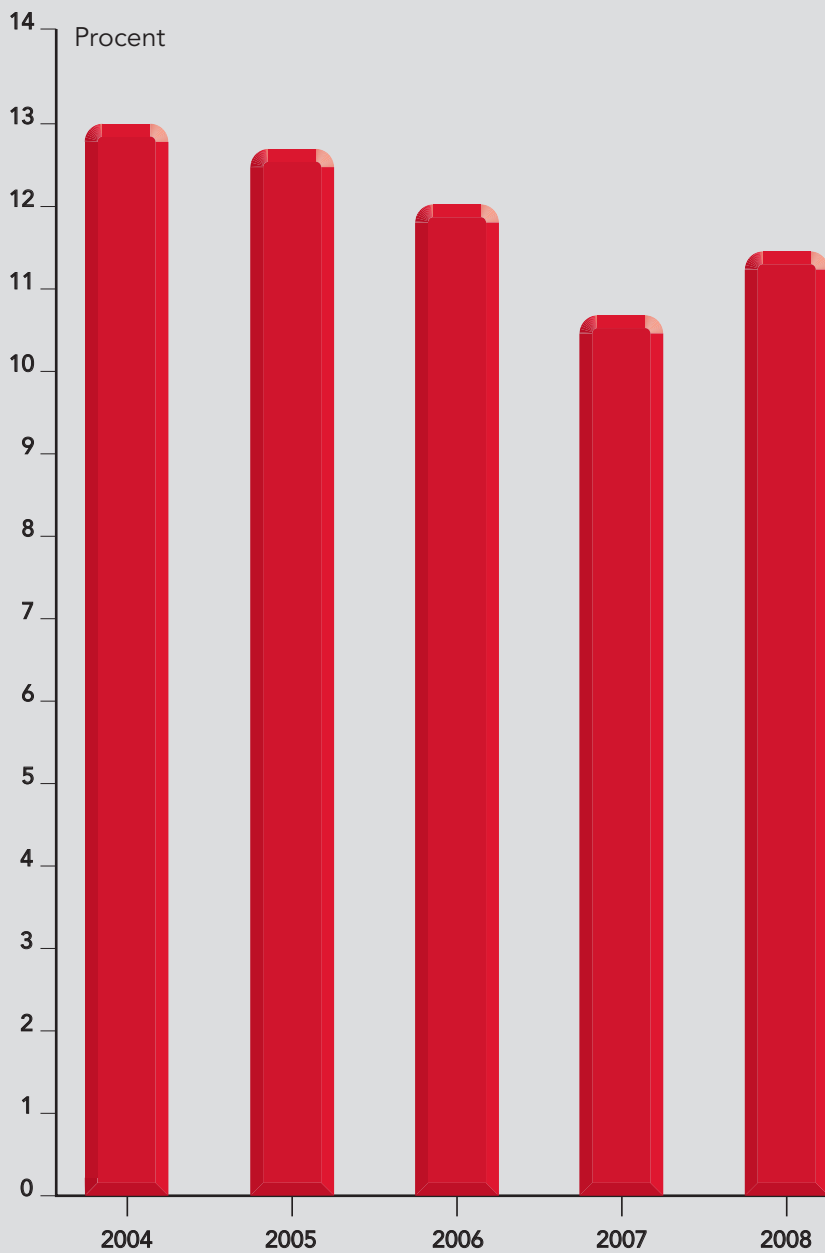
EU använder ett relativt mått. Enligt deras sätt att räkna ökar den relativa barnfattigdomen i Sverige kraftigt under senare år. 2009 var den uppe i hela 15,2 procent. *Källa: Rädda Barnen*

Barnfattigdomen är generellt sett högst i storstadsområdena och lägst i välmående kranskommuner till storstäderna. *Källa: Rädda Barnen*

Bland barn till ensamstående föräldrar är barnfattigdomen mer än tre gånger så hög som bland barn till sammanboende föräldrar. I denna grupp har barnfattigdomen, enligt EU:s mått, ökat från cirka 20 procent år 2006 till hela 30 procent år 2008. Barnfattigdom är också betydligt vanligare bland barn som har föräldrar med utländsk bakgrund.

Källa: Rädda Barnen

Bland pojkar i fattiga familjer deltar bara 50 procent i någon som helst organiserad aktivitet på fritiden. *Källa: SCB*

Barnfattigdomen ökar. 2008 var 10 000 fler barn drabbade än 2007 enligt Rädda Barnens mätningar.

Diagram: Andel barn 0 – 17 år i ekonomiskt utsatta hushåll 2004 – 2008, i procent.

" Barnfattigdomen är oacceptabel och ovärdig vårt moderna samhälle. Politiken ska kraftsamla för ett omfattande program mot barnfattigdomen. Barnfattigdomen ska bekämpas varje dag och med alla till buds stående medel!"

Håkan Juholt

Bättre uppväxtvillkor för alla barn

Vårt land står inför ett vägskäl. Ska vi låta fattigdom och klyftor breda ut sig, eller ska vi gemensamt agera för ett starkare Sverige med framtidstro för alla?

Vi socialdemokrater vet att barnfattigdomen kan avskaffas genom politisk vilja och prioriteringar. Vi ställer inte upp på en samhällsmodell som kräver att allt fler barn drabbas av fattigdom. Det är orättfärdigt ett rikt samhälle. Hela landet stärks om alla barn istället får chansen att växa upp och utvecklas efter sina förutsättningar. Det är vad vi socialdemokrater menar med värdeburen tillväxt.

Därför måste barnfattigdomen bekämpas, och det med två strategier:

1. Ett långsiktigt samhällsbygge som garanterar försörjningsmöjligheter för alla i Sverige.

Gemensamt för barn i ekonomiskt utsatta familjer är att deras föräldrar ofta saknar jobb eller arbetar ofrivillig deltid. Därför är det viktigaste steget mot att avskaffa barnfattigdomen att se till att alla föräldrar, runt om i landet, får tillgång till ordentliga arbeten.

Det krävs en kunskapsbaserad ekonomi, med rätt till utbildning, så att människor kan matchas mot de jobb som finns och mot dem som växer fram. Det krävs att föräldrar som jobbar ofrivillig deltid får rätt till heltidsarbete och att personer med utländsk bakgrund får möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Dessutom måste den generella välfärden stärkas med sociala investeringar. Det gäller trygghetsförsäkringarna som ska hindra sjuka och arbetslösa från att bli fattiga, och det gäller skola, sjukvård och bibliotek som ska ge oss ett rikare och tryggare liv.

2. En bred politik som ger goda uppväxtvillkor för alla barn.

Idag hamnar många unga utanför på grund av höga avgifter för aktiviteter i skolan och på fritiden. I ett socialdemokratiskt Sverige ska inga barn stå utanför. Därför vill vi förbjuda avgifter i skolan, satsa på sommarjobb och skapa möjligheter till en rikare fritid för alla unga.

Tillsammans kan vi ge alla barn i Sverige chansen att förverkliga sina drömmar. Om du som vi tror på ett starkt och rättvist samhälle är du hjärtligt välkommen att bli medlem i Socialdemokraterna.

